

Крошка С.А., Підготовка вчителя нової генерації в умовах військового конфлікту (за проектом «Вчимося жити разом») / С. А. Крошка // Освіта України в умовах військового конфлікту на Донбасі: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції – Лисичанськ : ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка» – Лисичанськ : ФОП Пронькіна К. В. – 2017. – С.109–111.

Актуальність. У статті розкрита підготовка вчителя нової генерації в умовах військового конфлікту за проектом «Вчимося жити разом». Висвітлені основні підходи до вирішення проблеми з навчання основним життєвим навичкам серед студентів Лисичанського педагогічного коледжу.

Ключові слова: модернізація, психологічна допомога, життєві навички, тренінг.

Крошка Світлана Андріївна

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

м. Лисичанськ

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ ГЕНЕРАЦІЇ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ

(за проектом «Вчимося жити разом»)

Сучасна вища освіта повинна закладати в особистість механізми саморозвитку, саморегуляції, самозахисту, можливість визначення життєвих навичок.

У багатьох країнах модернізація системи освіти відбувається одночасно за двома напрямками. Перший умовно можна назвати інформатизацією, другий – гуманізацією освіти, зокрема запровадження педагогічних технологій розвитку соціально-психологічних компетентностей (життєвих навичок). Їх мета – сприяння адаптації дітей та підвищення стійкості у сучасному світі. Це завдання є особливо актуальним для України, адже велика кількість родин з дітьми, що мешкали на тимчасово окупованих територіях, стала внутрішніми переселенцями.

Європейський Союз (ЄС) та Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) в Україні з листопада 2015 року розпочали новий проект «Вчимося жити разом» з розвитку життєвих навичок та надання психосоціальної допомоги дітям, підліткам та родинам, що постраждали внаслідок конфлікту в Україні. Виконавцями проекту є Дитячий фонд «Здоров'я через освіту» та Національний університет «Києво-Могилянська академія».

К. В. Фопель зауважив «Школа має стати противагою суспільству, яке молиться на технології та проповідує суцільне споживання. Її завдання – допомогти дітям усвідомити сенс і цінності життя. Школа має стати адвокатом дітей за всього розмаїття і складності їхніх характерів. Педагогіка покликана вказувати дітям шляхи, ставши на які, вони навчаться бути відповідальними, розвинути у собі самостійність і незалежність. Ми всі хочемо, щоб наші діти уміли любити, творити, були добрими. Ми хочемо, щоб у них вистачило мужності розв'язувати проблеми, які стоять перед нашою планетою, і щоб вони відчували свою належність не лише до власного народу, а й до багатомільярдного населення усієї нашої Землі» [1].

Упродовж 2016 року за компонентою «Освіта на засадах життєвих навичок» 735 педагогів – вихователів дошкільних навчальних закладів і 2 505 учителів загальноосвітніх навчальних закладів пройшли навчання для викладання розроблених у рамках проекту тренінгових курсів. У вересні–грудні

Рисунок 1. Проходження курсів
(Крошка С.А.)

2016 року понад 170 тисяч дітей були охоплені тренінгами з розвитку життєвих навичок ефективного спілкування, самоконтролю, керування стресом, розв'язання проблем і конфліктів у Донецькій, Луганській, Запорізькій, Харківській, Дніпропетровській областях. Це навички, які підвищують стійкість дітей

та молоді у складних життєвих обставинах, сприяють їх адаптації до нових умов, допомагають знайти нових друзів і відновити душевний спокій [3].

Представники Лисичанського педагогічного коледжу (ЛПК) пройшли підготовку тренера, де ознайомили з концепцією, змістом та методикою викладання тренінгового курсу «Вчимося жити разом» і активно включилися до його реалізації (Див. рис. 1).

В червні 2016 року був проведений перший тренінг щодо підготовки вчителів основної і старшої школи з м.Лисичанськ, м.Северодонецьк, Попаснянського району (тренери Крошка С.А. – викладач ЛПК; Живага Т.О. – вчитель основ здоров'я ЗОШ І-ІІІ ст. № 4). Тренінг проводився відповідно до типової 3-денної програми (Див. рис. 2).

Рисунок 2. Тренінг щодо підготовки вчителів основної і старшої школи м.Лисичанськ

Тренери познайомили з метою, завданнями та процедурами роботи; показали презентації «Завдання і очікувані результати проекту», «Навчання миру на засадах життєвих навичок», «Тренінг – ефективний метод навчання життєвим навичкам», «Вікові особливості учнів основної і старшої школи»; ознайомили учасників з вимогами до процесу і результатів пілотування курсу у навчальних закладах; відбулася модельна демонстрація проведення уроку-тренінгу. Учасникам тренінгу були сформовані та надані рекомендації щодо впровадження курсу в опорних навчальних закладах.

Рисунок 3. Тренінг для студентів спеціальності «Початкова освіта» (ЛПК)

Адміністрацією та викладацьким складом Лисичанського педагогічного коледжу закладено основи для впровадження освіти на основі життєвих навичок в рамках проекту «Вчимося жити разом» і підготовки вчителя нової генерації в умовах військового конфлікту.

З жовтня по грудень 2016 року викладачами фізичного виховання Крошкою С.А., Борисенко Л.Л. проведені тренінги для студентів спеціальності «Початкова освіта» (23 особи) щодо організації підготовки вчителів початкової школи для викладання курсу «Вчимося жити разом» (Див. рис. 3). Позитивна, доброзичлива атмосфера, яка панувала під час проведення тренінгів заохочувала майбутніх вчителів до активної і продуктивної діяльності.

Студенти отримали знання методики викладання розроблених у рамках проекту тренінгових курсів для розвитку життєвих навичок, які підвищують стійкість дітей та молоді у складних життєвих обставинах, сприяють їх адаптації у нових навчальних закладах (Див. рис. 4).

Викладачі акцентували увагу на виробленні у студентів нових механізмів адаптації дітей з вимушено переміщених сімей на новому місці проживання; сприяли розвитку життєвих навичок розбудови миру і активного громадянства.

В рамках реалізації плану роботи циклової комісії фізичного виховання з

Рисунок 4. Вручення сертифікатів студентам про проходження тренінгу

лютого 2017 року розпочато проведення чергової серії тренінгів для студентів спеціальності «Дошкільна освіта» (тренери Крошка С.А., Борисенко Л.Л.), де познайомили з парціальною програмою для дошкільних навчальних закладів з розвитку соціальних навичок

ефективної взаємодії дітей від 4 до 6–7 років «Вчимося жити разом». У змісті програми розкрито можливості організації в умовах ДНЗ діяльності, яка дозволяє об'єднати дорослих (педагогів, батьків) та дітей на шляху до прийняття та взаєморозуміння. Програма відображає накопичений досвід українського дошкілля щодо розв'язання проблем соціально-морального, комунікативно-мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку.

Студенти отримали знання про формування уявлення дітей важливості дружнього ставлення до оточуючих, способів толерантної взаємодії через

читання казок, прослуховування української музики, перегляду мультфільмів, проведення ігор тощо. Навчилися оцінювати поведінку героїв, виховувати доброзичливість, розширювати та закріплювати знання про Україну.

Студенти отримали знання методики викладання розроблених у рамках проекту тренінгових курсів для розвитку життєвих навичок, які підвищують стійкість дітей та молоді у складних життєвих обставинах, сприяють їх адаптації у нових навчальних закладах.

На початку лютого 2017 року ЮНІСЕФ та ГО «Дитячий фонд «Здоров'я через освіту» отримали оцінку проекту «Вчимося жити разом» (на території 5 областей), здійснену міжнародними експертами Крістофером Талботом та Майклом Весселом. У висновках написано: «Стисло: це один із найкращих проектів, що пов'язаний з навчанням життєвим навичкам та наданням психосоціальної підтримки дітям та підліткам, що оцінювачі будь-коли бачили за більш як 50-річний досвід роботи в умовах надзвичайних ситуацій» [3].

В котрий раз впевнилися, що проведення тренінгу – дієвий засіб психологічного впливу, спрямований на розвиток знань, соціальних установок, вмінь і досвіду міжособистісного спілкування.

В подальшому планується робота з розвитку життєвих навичок і надання психологічної та соціальної підтримки студентам різних спеціальностей та викладачам Лисичанського педагогічного коледжу під час проведення серії тренінгових занять.

Список використаних джерел

1. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. Вчимося жити разом. Посібник для вчителя з розвитку соціальних навичок у курсі «Основи здоров'я» (початкова школа): – К. : «Алатон», 2016. – 232 с. **2. Дитячий фонд «Здоров'я через освіту»** : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.helte.org.ua/ua/Novuuproekt>. **3. Портал превентивної освіти.** Основні результати і вплив проекту «Вчимося жити разом» : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://autta.org.ua>.